

رسول الإسلام محمد صلى الله عليه  
وسلم (للحرمين و الجمعية)

Исламан Элча Мухъаммад,  
АллахӀера салам-маршалла  
хуьлда цунна

## **Исламан Элча Мухъаммад, АллахІера салам-маршалла хуълда цунна**

Аль-Хъарам маъждиган а, Пайхамаран (ﷺ)  
маъждиган а динан гІуллакхийн урхаллан  
Илманан комитет

## **Исламан Элча Мухъаммад, АллахІера салам-маршалла хуълда цунна Аль-Хъарам маъждиган а, Пайхамаран (ﷺ) маъждиган а динан гІуллакхийн урхаллан Илманан комитет**

Къинхетаме а, Къинхетам бийриг а волчу  
АллахІан цІарца Исламан Элча Мухъаммадах  
(Делера салам-маршалла хуълда цунна) лаъцна  
доцца дакъа, цу чохъ билгалдохуш: цуънан цІе а,  
тайпа а, даймохк а, зуда ялор а, элчаналла а, цо  
нах кхойкхуш хилла долу дин а, пайхамараллин  
билгалонаш а, шаріат а, цуънан мостагІаша  
цуънца лелийна йолу юкъаметтиг а.

### **1- Цуънан цІе а, тайпа а, иза вина а, кхиъна а волу меттиг.**

Исламан Элча – иза ХІа́шиман Іабдул-  
МуттІолибан Іабдулла́хІан кІант Мухъаммад ву,  
Ибра́хІиман кІентан Исма́илан тІаъхъенах волу,  
Делера салам-маршалла хуълда царна.

Иштта, АллахІан пайхамар ИбраъхІим  
(Делера салам-маршалла хуълда цунна) Шема-  
махкара Макка кхечира, цуънца шен зуда ХІажар

а, аганахъ волу шен кІант Исмаїил а вара. Сийлахъ-Везачу АллахІан омрица цо и шиъ Маккахъ Іа ховшийра. Ткъа и кІант воккха хилча, ИбраѣхІим-пайхамар (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) юха а Макка веана, шен кІантаца Исмаїилца (Делера салам-маршалла хуьлда цаьршинна) цхьаьна КаІбат – Сийлахъ ЦІа – дира. Оцу ЦІийнан гонаха адамаш гулдала а, деба а доладелира, ткъа Макка Іаламийн Делана Іибадат дечеран а, хьаьж кхочушдан луучеран а коьрта меттиг хилира. Дуккха а бІешерашкахъ адамаш, ИбраѣхІим-пайхамаран (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) динехъ лаьтташ, АллахІана Іибадат деш а, Иза цхьаъ веш а схьадехира.

ТІаккха, цул тІаьхьа, тилар хилира, Іарбойн ахІайренан хьал а, шен гонаха йолчу дуьненан кхечу мехкийн хьолах тера дара. Цигахъ гучадевллера деланаш лелоран гІуллакхаш: цІунашна Іибадат дар а, йоІарий дийна дІабохкар а, зударшна зулам дар а, харц тоьшалла дар а, чагІар малар а, боьха леларш дар а, бó беран бахам баар а, риба эцар а...

Кху меттехъ, оцу гуонаха в.э. 571-чу шарахъ дуьнен чу ваьлла Исламан Элча Мухьаммад, ІабдуллāхІан кІант, ИбрахІиман кІентан Исмаїилан тІаьхьенах волу – Делера салам-маршалла хуьлда царна. Иза дуьнен чу валале хьалха кхелхина цуьнан да, ткъа нана – иза ялх

шо долуш. Цуънан девашас Абу Талиба доладеш, бо бер а, миска а волуш кхиъна иза. Шен рицкъ шен куыйга къахьобгуш латтош хилла цо.

## **2- Беркатечу Сийлахь йолчу зудица долу беркате захало**

Цунна ткъе пхиъ шо долуш, цо Маккарчу зударшлахь уггаре а сийлахь йолчу Хувайлидан йо! Хадижат (Аллах! реза хуьлда цунна) йалийра. Цуънах цуънан хилира диъ йо!, ши к!ант а. Цуънан ши к!ант жималлехь волуш кхелхира. Шен зудчуьнца а, доьзалца а иза ч!ог!а к!еда-мерза а, безаме а вара. Цундела цуънан зудчунна Хадижатна иза ч!ог!а везара, цуънан а иза иштта ч!ог!а йезара. Иза кхелхинчул т!аьхьа дуккха а шераш даьлча а, цо иза йиц ца йира. Цо уьстаг! а бой, иза Хадижатан (Аллах! реза хуьлда цунна) доттаг!ашна д!асабоьктура, царна сий деш а, цунна лерам беш а, цуьнга болу безам ларбеш а.

## **3- Вахъйу доладалар**

Аллах!ан Элча Мухьаммад (Делера салам-маршалла хуьлда цунна), Аллах!а и кхоьллинчу хенахь дуьйна, сийлахьчу г!иллакхехь вара. Цуънан кьоомо цунах Бакълуьйриг-Тешамениг олура. Цо цаьрца сийлахьчу г!уллакхашкахь дакъалоцура, ткъа цара лелош хиллачу ц!у-

ламасталлин гІуллакхех цунна гамо яра, царна юкъахь дакъа а ца лоцура.

Ткъа иза Маккахь волуш шовзткъа шаре кхаьчча, АллахІа иза Элча хилийта хаьржира. Цунна тІе Джибрил малик – ІалайхІис-салам – веара, Къуръан чуъра дуьххъара доссийначу суратан хьалхарчу аяташца, уьш Сийлахь-Везачун дешнаш ду:

(اَفْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ (1) خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ (2) اَفْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ (3) الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ (4) عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ (5))

Деша хьайн Делан цІарцІа, Ша [халкъаш] кхоьллинчу (1).

Адам [нах] цІийн улхах кхоьллинчу (2).

Еша, ткъа хьан Дела Уггаре Комаьрша ву (3).

Ша Къоламца [яздар] Іамийна волу (4)

Цо адамна Іамийна цунна ца хууш хилларг (5)

[«аль-Іалакъ» сурат: 1-5],

ТІаккха иза шен зудчунна Хадижатна, АллахІа реза хуьлда цунна, тІе веара, дог дегалуш. Цо цуьнга хилларг дийцира, ткъа цо иза паргІатваьккхира. Иза а эцна, иза шен девешин кІантана Варакъат ибн Навфална тІе яхара – иза керста дин тІеэцна а, Товрат а, Инжил а дешна а вара –. Хадижата цуьнга элира: «ХІай, сан девешин кІант, хьайн вешин кІанте ладогІа». ТІаккха Варакъата цуьнга элира: «ХІай, сан вешин кІант, хьуна хІун гина?». АллахІан

Элчано, АллахІера салам-маршалла хуьлда цунна, шена гинарг дийцира цуьнга. ТІаккха Варакъата цуьнга элира:

(ХІара ву-кх и Дала Мусана доссийна Намус(Джабраиль Малик). Дависийла, со оцу хенахь жима валхъара, хъайн къомо хьо аравоккхучу дийнахь со дийна а валхъара!». ТІаккха АллахІан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) элира: «Баккъалла а, цара со аравоккхур вуй?». Цо элира: «ХІаъ, ахъа далийнарг саннарг а дохъуш цкъа а цхъа а стаг веана вац, цунна мостагІалла лелийна бен. Нагахь оцу дийне со кхачахь, ас хъуна чІогІа гІоьнчалла дийр ду)».

Маккахь а цунна [ﷺ] тІе Къуръан доссар сецна ца Іара. Иза Іаламийн Делера Джибрил-малико (ІалайхІис-салам) доссадора, элчаналлин кхетамаш а, хаамаш а луш.

Иза [ﷺ] шен къам Исламе кхойкхуш а вара, ткъа цуьнан къомо иза дІа а теттира, цуьнца мостагІалла а лелийра. Цара цунна, пайхамаралла дІатосуриг, хъал а, паччахьалла а кховдийра, амма цо и дерриг а дІатеттира. Цул хъалха хиллачу элчанашка церан къаьмнийн куьйгалхоша ма-аллара, цара а элира цуьнга: «Бозбуунча, харцлуйриг, тІе хІума кхуллушверг». Цунна готто а йира цара, цуьнан сийлахьчу дегІана тІе а кхидира, цуьнан асхъабашна ницкъ а бира.

Элча (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) Маккахь вара, АллахIе кхойкхуш, къаьстана хьаьждо-заманаьхь а, хьаьждан баьхкина болу Iаьрбийн базарашка а лелаш, цигахь нахаца цхьана а кхеташ, царна Ислам-дин а кховдош. Цо уьш дуьненан хIумаца а, я куьйгаллица а ца тебира, турца кхерам а ца туьйсура, иштта цуьнан Iедал а дацара, иза паччахь а вацара. Шен кхайкхаман юьххьехь дуьйна цо мостагIашка кхайкхам бора, ша Сийлахь-Доккхачу Къуръанера далийначунна тераниг даладе аьлла. ТIаккха цунах теша а тийшира сийлахьчу асхьабех тешнарш (АллахI реза хуьлда царна массарна а) .

Маккахь а АллахIа иза сийлахь вина доккхачу Iаламатца – буса Къудс-гIала кхачаварца а, тIаккха стигала хьал вакхарца а. Иштта, бусалбанашна а, керстанашна а гергахь махьеххара, хууш ду АллахIа Ильяс а, Масихь Iийса а пайхамарш – Делера салам-маршалла хуьлда цаьршинна – стигала хьалабахар.

Пайхамара (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) стигалахь АллахIера ламаз даран омра тIейицира. Иза бусалба наха дийнахь пхьовзза деш долу ламаз ду. Иштта сийлахь-йолчу Маккахь кхин цхьа доккха Iаламат а хилира – иза мушрикашна а гина долу беттан бекъабалар ду.

Къурайшин керстанаша, цунна мекарлонаш  
ян а, нах цунах дӀахербан а чӀогӀа гӀерташ, иза  
(дин) дӀатоттархъама массо а некъ лелош,  
Ӏаламаташ гайтар дехарехъ къарцалуш а бара,  
ткъа иштта жуьгташка а гӀо доьхура, цуьнца  
къийсалуш а, нах цунах дӀатоттуш а шайна гӀо  
дийр долу буххаш цаьрга даладайттархъама.

Къурайшин керстанаша бусалба нахана Ӏазап  
латторахъ совцуш ца хилча, Пайхамара  
(Делера салам-маршалла хуьлда цунна) царна  
Хъабаше хӀижрат дан пурба делира. Пайхамара  
(Делера салам-маршалла хуьлда цунна) цаьрга  
элира: «Цигахъ нийсо лелош паччахъ ву,  
цуьнгахъ цхъанне а зулам ца хуьлу». Иза  
керстачу динехъ волу паччахъ вара. Цундела  
царех шин тобано Хъабаше хӀижрат дира.  
МухӀажираш Хъабаше дӀакхаьчча, цара  
Нажаший паччахъана Мухъаммад Пайхамара  
(Делера салам-маршалла хуьлда цунна)  
далийна долу дин дийцира. Цо ислам дин  
тӀеийцира, тӀаккха элира: «ХӀара а, -ВаллахӀи-,  
Муса пайхамара (Делера салам хуьлда цунна)  
далийнарг а цхъана хьостара схьадогӀуш ду».  
Цул тӀаьхъа цунна а, цуьнан асхъабашна а шен  
къоман агӀора халонаш тӀекхета йолайелира.

Хъаьж-хенахъ Цунах тешначарна юкъахъ  
бара Мадийнат-шахъарара схъаеъна цхъа тоба  
нах. Цара Цунна байӀат дира Ислам дин  
тӀеэцарна а, Иза шайн гӀала дӀакхелхича Цунна

гІо-накѡосталла дарна а; оцу шахъаран цІе (Ясриб) яра. Цул тІаьхъа Цо царех Маккахъ бисинчарна Пайхамаран Мадийнат-шахъаре хІижрат дан бакѡо елира. Цара хІижрат дира, ткѡа Мадийнатехъ Ислам даржа доладелира, цигахъ Ислам дин чудаьлла доцу цхъа а цІа ца диссалц.

Пайхамара (Делера салам-маршал хуьлда цунна) Маккахъ кхойтта шо АллахІе кхойкхуш дІадаьхъначул тІаьхъа, АллахІа цунна Мадийнате хІижрат дан пурба делира. ТІаккха цо (Делера салам-маршал хуьлда цунна) хІижрат дира, АллахІе кхайкхар дІа а даьхъира. Цигахъ тІаьхъ-тІаьхъа исламан шариІатан хьукманаш доссо доладелира. Цо шен элчанаш, цаьрца исламе кхойкху кехаташ а долуш, тайпанийн тхьамданашка а, паччахъашка а бахкийта волавелира. Цо элчанаш бахкийтинчарна юкѡахъ бара: Руман паччахъ а, Персойн паччахъ а, Мисаран паччахъ а.

Мадинат-шахъарахъ малх лецира, тІаккха нах кхерабелира. Иза Пайхамаран (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) кІант ИбраьхІим кхелхинчу дийнахъ нисделира. ТІаккха наха элира: «Малх ИбраьхІим валарна бахъанехъ лецира». ТІаккха Пайхамара (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) элира:

(إن الشمس والقمر لا يكسفان لموت أحد، ولا لحياته، ولكنهما من آيات الله، يخوف الله بهما عباده)،

(Баккъалла а, малх а, бутт а цхъаьннан а валарна я варна ца лоцу, амма уьш-м АллахІан аятех ши аят ду, цаьршинца АллахІа Шен лайш кхерабо)<sup>1</sup>,

Нагахь санна Пайхамар (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) харцлукъуьриг а, харц пайхамар а велахъара, цо сиха нах кхерор бара ша харцварах, олуш: «Малх сан кІант кхалхарна лецира, ткъа со харцвечунна хІун хир ду?».

Ткъа Элча – Делера салам-маршалла хуьлда цунна – шен Дала гІиллакхийн камаьршаллица хаздина ву, Дала цуьнан васф дина Шен дашца:

(وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ)

Баккъалла а, хьо лекха гІиллакхаш долуш ву.

[Къолам сурат:4],

Иза массо а хазачу гІиллакхца къаьсташ вара: бакълукъуьраллица, цІеналлица, майраллица, нийсонца, тешамаллица, шен мостагІашца а; комаьршаллица а, къехошна а, мискачарна а, дІабахийтан зударшна а, хъаштахошна а сагІа далар дезарца а; царна нийса некъ гайтарехъ хъаьгна хиларца а, цаьрца къинхетаме а, царна муьтІахъ а хиларца а. Иштта а хилла, цхъа вевзаш воцу стаг Элча (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) локъуш веача, иза шен

---

<sup>1</sup> Сахьихъ Муслим (901)

асхъабашна (АллахI реза хуьлда царна) юккъехъ  
лаш волуш, иза царна юкъара къасто ца велла,  
хоттуш хилла: «Шух муьлхарг ву Мухъаммад?»

Цуьнан дахар-гIиллакх кхачамаллин а,  
оьздангаллин а тоьлла масал дара, массаьрца а  
юкъаметтиг лелорехъ: мостагIчуьнца а,  
доттагIчуьнца а, гергарчуьнца а, генарчуьнца а,  
воккхачуьнца а, жимачуьнца а, стеганца а,  
зудчуьнца а, акхаройца а, олхазарца а.

АллахIа цунна дин кхочуш а дина, Элчано а –  
Делера салам а, маршалла а хуьлда цунна – шен  
хаам кхоччуш дIа а кхачийча, иза кхелхина,  
кхузткъа кхо шо хан йолуш. Царах шовзткъа шо  
– пайхамараллале хьалха даьккхина, ткъа ткъе  
кхо шо – пайхамар а, элча а волуш.

Иза дIавоьल्लीна Пайхамаран Мадийнат-  
гIалахъ (АллахIера салам-маршалла хуьлда  
цунна). Цо ша тIехууш хилла йолу шен кIайн вир  
а, некъахошна сагIийна дIаделла латта а доцург,  
цхъа а даьхни я верас дитина дац.<sup>1</sup>

Ислам дин тIеэцна, иза бакъвина, цунна  
тIаьхьахIоьттинарш дукха халкъ дара. Цуьнан  
асхъабех бIе эзарнал сов стага цуьнца Iудиканан  
хьаьж дира. Иза хилла иза кхалха гергга кхо  
бутт хьалха. Ткъа иза, тера ду, цуьнан дин  
ларделла хиларан а, иза даржаран а къайленех  
цхъаь хилар. Баккъалла а, исламан мехаллашца

---

<sup>1</sup> Сахьихъ аль-Бухари (4461) 6/15.

а, хьесапашца а цо кхийна болу цуьнан асхьабаш асхьабех уггаре а дикачарех бара: нийсонца а, зуьхІдаллехь а, суьпаллехь а, тешамаллехь а, шаьш тешначу оцу сийлахьчу динан доьхьа къахьегарца а.

Ткъа цуьнан асхьабех (АллахІ реза хуьлда царна массарна а) иманехь а, Іилманехь а, Іамалехь а, ихласехь а, бакъварехь а, комаьршаллехь а, майраллехь а, оьздангаллехь а уггаре а сийлахь берш бара: Абу Бакр ас-Сиддикъ, Іумар ибн ал-ХаттІаб, Іусман ибн Іаффан, Іалий ибн Абу ТІалиб (АллахІ реза хуьлда царна). Уьш доьхьар цунах тешна а, иза бакъвинчарех а бара. Иштта уьш бара цул тІаьхьа хилла халифаш, цул тІаьхьа динан байракх лелийна болу. Цаьргахь пайхамараллин башхаллех цхьа а хІума хилла дац, Цо уьш бисинчу шен асхьабашна (АллахІ реза хуьлда царна) юкъахь цхьана а хІуманца къастийна а бац.

АллахІа лардина Шен Жайна, Иза (Пайхамар ﷺ) деана долу, цуьнан Суннат а, дахар а, дешнаш а, гІуллакхаш а - цо буьйцучу маттахь. Тарихаьхь цхьаьннан а дахар ларделла дац, цуьнан (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) сийрат ларделларг санна. Ма-дарра аьлча, цо (Пайхамара ﷺ) муха наб йора, хІума йуура, хи молура, велалора бохург а ма ларделла.

Ткъа шен цѝа чохъ шен хѝусамца муха ду  
цуънан лелар?

Цуънан дерриг хъал лардина, дѝаяздина ду  
цуънан сиратехъ. Иза – адам а, элча а ву,  
цуънгахъ Делан куьцех цхъа а хѝума дац. Шена  
пайда бан а, я зен дан а ницкъ бац цуънан.

#### 4- Цуънан элчаналла

Дуъненан массо маъПехъ ширк а, керсталла а,  
жѝаьхѝалла а дѝасадаържинчул тѝаьхъа, лаьтта  
тѝехъ Далла Ибадат дийриг, Цуънца цхъа а хѝума  
накъост а ца веш, Жайна охъадоссийначех  
кѝеззиг нах бен ца бисанчхенахъ, Дала ваийтира  
Шен Элча Мухъаммад (Делера салам а,  
маршалла а хуьлда цунна) пайхамаршна а,  
элчанашна а тѝаьххъарниг а волуш. Дала иза  
массо Іаламнашна нийсачу новкъаца а, бакъ  
динца а ваийтина, иза массо а динал  
лакхадоккхуш, ткъа иштта нах цѝунашна  
Ибадатдаран а, керсталлин а, жѝаьхѝаллин а  
боданаш чуьра тавхъидан а, иманан а нуьре  
арабахархъама. Цуънан элчаналла хъалха  
хиллачу пайхамарийн (Делера салам-маршалла  
хуьлда царна) элчаналлаш кхочушдеш ду.

Цо кхайкхина, шайна Делера салам-  
маршалла хуьлда, Нухъ, Ибраьхѝим, Муса,  
Сулайман, Давуд, Іийса пайхамарша а, элчанаша  
а кхайкхначу дерриг а хѝумане, аьлча а: Кхиош-  
кхобуш верг Аллахѝ хиларх, Иза Кхолларг,

Рицкъ луш верг, Дахар луш верг, Валар луш верг, Паччахьаллин Да хиларх тешаре; гӀуллакхашна урхалла дийриг а Иза хиларх, Иза шай лайшца Къинхетаме а хиларх; иштта, Іаламашкахь дерриг а – вайна гуш дерг а, ца гуш дерг а – кхоьллинарг АллахІ хиларх, ткъа АллахІ воцург дерриг а Цуьнан кхолламех цхьа кхоллар хиларх тешаре.

Иштта, цо кхайкхам бира цхьана АллахІана Ібадат даре а, Цул совнах долчунна Ібадат дар дитаре а. Цо тӀех чӀогІа билгалдаьккхира АллахІ цхьаь хилар а, Шена Ібадат дарехь а, Шен долаллехь а, Шен кхоллараллехь а, Шен урхаллехь а Цуьнан накъост цахилар а. Цо иштта билгалдаьккхира, Сийлахь-Веза волу АллахІа цхьа а цавинар хилар а, Ша цхьаннах а вина цахилар а, Цуьнан ницкъ болуш я Цунах тера цхьа а цахилар а, Ша кхоллинчу цхьана а хІуманна чу Иза хІуьттуш цахилар а, цуьнах дегІ а оьцуш цахилар а.

Цо Делан жайнех тешаре кхайкхира: ІбрахІиман а, Мусан а (Делера салам-маршалла хуьлда цаьршинна) тептарех, Товратах, Забурах, Инжилах. Иштта цо массо а элчанех (Делера салам-маршалла хуьлда царна) тешаре а кхайкхира. Цо лорура, цхьа пайхамар харцвиначо массо а пайхамаршца керстаналла дина хилар.

иштта Цо (Пайхамаро ﷺ) Массо а нахана АллахІан кѣинхетамца кхаъ баьккхира, ткѣа иштта АллахІ хІокху дуьненахъ царна тоам бен верг хиларх а, Иза Кѣинхетаме Кхиош-кхуллуш верг хиларх а, Кѣематдийнахъ, массо а кхоьллинарш церан кешнера гІовтточу хенахъ, царна хѣсап дийр долуш верг Иза цхѣаъ волуш хиларх а. Иштта бусалба нахана церан дикачу Іамалшна итт ах сов ял луш верг Иза хиларх а, ткѣа вон Іамална бекхам цунах тер бен хир боцуш хиларх а, царна эхартахъ даиман долу ниІмат хир хиларх а. Ткѣа керстаналла а дина, вон Іамалш йинчо шен бекхам кхочур бу хІокху дуьненахъ а, эхартахъ а.

Элчано Мухъаммада (АллахІера салам-маршалла хуьлда цунна) шен элчаналлехъ ца хестийна шен тайпа а, шен мохк а, шен сийлахъ долу са а. Амма Сийлахъ-дезачу Кѣурѣан чохъ пайхамарийн – Нухъан, ИбраьхІиман, Мусан, Іийсан (АллахІера салам-маршалла хуьлда царна) – цІерш цуьнан цІе хѣехийнчул а дуккхазза сов хѣехийна ю. Сийлахъ-дезачу Кѣурѣан чохъ цуьнан ненан цІе а, цуьнан зударийн цІерш а хѣехийна йац. Ткѣа Кѣурѣан чохъ Мусан нана цкѣаннал сов хѣехийна ю, ткѣа Марьям (АллахІера салам-маршалла хуьлда цунна) ткѣе пхийттазза хѣехийна ю.

Ткѣа Элча Мухъаммад (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) ларвина ву

шариатана а, хьекъална а, Іаламана а дуьхьал долчу я дикачу гІиллакхо тІе ца оьцучу массо а хІуманак. ХІунда аьлча, пайхамарш (Делера салам-маршалла хуьлда царна) ларбина бу АллахІера шаьш дІакхачочу хІуман тІехь, иштта царна тІедиллина ду АллахІан омранаш Цуьнан лайшна дІакхачор а. Пайхамарийн Дела хиларан йа Делан куьцашкахь долчух цхьа а хІума дац, уьш - кхечу адамех тера адамаш ду, Сийлахь-Везачу АллахІера Шега вахьйу дуссуш хилла болу.

Мухьаммад Пайхамаран (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) хаам АллахІера вахьйу хиларан уггаре а доккхачу тоьшаллех цхьаь ду: иза таханлерачу дийне кхаччалц, иза дийна волуш ма-хиллара, цхьа а хийцам а, харцдар а доцуш схьакхаьчна хилар. Цунна тІаьхьахІуьтту миллиардал сов бусалба стаг, цара цуьнан шариатан парзаш – ламаз, закат, марха, хьаьж, кхидерш а – кхочушдо, цхьа а хийцам а боцуш.

## **5- Цуьнан пайхамараллин Іаламаташ а, билгалонаш а, далилаш а.**

АллахІа пайхамарш чІагІбо церан пайхамаралла гойтуш долчу аяташца, иштта царна хІиттадо церан элчаналла тешалла деш долу тоьшаллаш а, далилаш а. Баккъалла а, АллахІа хІора пайхамарна адамаш тешийта тоьал долу аяташ делла. Пайхамаршна деллачу

аятех уггаре а сийлахьдерш - иза вайн  
Пайхамаран Мухьаммадан (Делера салам а,  
маршалла а хуьлда цунна) аяташ ду. Цунна  
АллахIа Сийлахь-Дозалла долу Къуръан делла,  
иза пайхамарийн аятех Къематдега кхаччалц  
дисина долу аят ду. Иштта АллахIа иза чIагIвина  
сийлахь-доккхачу аяташца (Iаламаташца).  
Элчанан Мухьаммадан - Делера салам а,  
маршалла а хуьлда цунна - аяташ дукха ду,  
царах ду:

Исраъ а, МиIраж а, беттан бекъабалар а,  
йокъалла хIобттинчу нахана хи далар доьхуш  
шен Деле доIа динчул тIаьхъа дукхазза догIа  
доссор а.

КIезиг йолчу юурганна а, хинна а беркат дар,  
цунах дуккха а халкъан даар а, малар а хилар.

АллахIа шена хаам барца, цхъаннен а  
билгаллонца хууш ца хиллачу дIадаханчу  
къайленех лаьцна цо дийцар а, пайхамарийн  
(Делера салам-маршалла хуьлда царна) шайн  
къаьмнашца хилла дийцарш а, Асхъабул-кахIф  
дийцар а санна.

ТIейогIучу хенахь хила долчу къайлахчу  
хIуманех цо хаам бар а, Сийлахь-Везачу Дала  
шега хаам барца, тIаьхьо уьш ма-хиллара  
нисделла а долуш, масала, Шема-махкахь  
болчарна гина йолу Хьиджаз-махкара арайолу  
цIеран хаам, иштта адамаш гIишлош ярехь  
вовших хьалхадовлар а.

Аллах! цунна тоғал хилар а, нахах Цо и ларвар а.

Кхочушхилира Цуьнан ваїданаш Шен асхьабашна, Цо цаьрга ма-аллара:

(لتفتحن عليكم فارس والروم، ولتفتقن كنوزهما في سبيل الله).

(Шуьга дїаеллалур ма ю Парси а, Рум а, ткъа аша цу шиннан хазнаш а Аллах!ан некъахь харжиййр ма ю).

Аллах!а иза малайкашца тїеч!аг!вар.

Пайхамарша (Делера салам-маршалла хуьлда царна) шайн къаьмнашка Мухьаммад Пайхамаран (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) пайхамараллех лаьцна кхаъ баккхар а, цунах лаьцна кхаъ баьккхинчарех бу Муса а, Давуд а, Сулайман а, Ийса а (Делера салам-маршалла хуьлда царна), Исраилан к!оман юкъара кхиболу пайхамарш а.

Могуш долу хьекъалш муьт!ахь хуьлуш долчу хьекъали далилашца а, даьхкинчу масалшца а<sup>1</sup>.

Х!ара аяташ а, далилаш а, хьекъалан масалш а Сийлахь-долчу Къуръан чохь а, Пайхамаран Суннатехь а даьржина ду. Цуьнан аяташ дагар

---

<sup>1</sup> Х!ай нах! Масал далийна [шуна], ладог!а цуьнга. Баккъалла а, шаьш аша Аллах! [ад] витина кхойкхурш, цара [цкъа а] кхуллур ма бац моза [цара х!уьу а дича], уьш [ц!уйш] цунна [дуьхьа гултьелча а [кхуллур бац]. Мозано шайх цхьа х!ума ядийча, царна цуьнгара схьаяккхалур [ма] яцара и. Заь!ап [г!ийла] хили [ша] лохург а, [ша] локхург а. [Хъаьж сурат: 73]

ма-аллара дукха ду. Ткъа царех кхета луучо Сийлахь-долчу Къуръане а, Суннатан а, Пайхамаран Сиратан а жайнашка хъажийла, царна чохъ карор бу-кх оцу айтех лаьцна шеко йоцу хаам.

Нагахъ санна и сийлахь-йоккха билгалонаш хила-м ца хиллехъара, Іарбойн ахІайрен тІехъ хилла болчу цуьнан мостаІашна - Къурайшин кяфиршна а, жуьгташна а, насорашна а - иза харцван а, нах цунах ларбан а аьтто карор бара.

Сийлахь-Дозалла долу Къуръан – иза АллахІа Мухъаммад Пайхамаре – Делера салам-маршалла хуьлда цунна – вахъий дина Жай-на ду. Иза – Іаламийн Делан къамел ду. АллахІа адамашка а, жинашка а кхайкхам бина, цунах тераниг я цунах тера цхъа сурат даладе аьлла, и кхайкхам таханлерачу дийне кхаччалц а бу. Сийлахь-Дозалла долчу Къуръано миллионаш адамаш цецбохуш долчу дуккха а мехалчу хаттаршна жобпаш ло. Сийлахь Къуръан таханлерачу дийне кхаччалц лардина ду, иза доссийначу Іаьрбийн маттахъ, цхъа а элп эшош а доцуш. Иза зорба тоьхна, даржийна а ду. Иза – адамашна тІедеана уггаре а доккха, Іаламате жайна ду, иза деша а, я цуьнан маьІнийн гочдар деша а хъакъ долуш. Иза девзина а, цунах тешна а воцчунна дерриг диканиг дІадаьлла.

Иштта Мухъаммад Пайхамаран – Делера салам-маршалла хуьлда цунна – суннат а,

цуънан некъ а, дахар а лардина а, дїаделла а ду тешаме болчу дийцархойн зїенашца, иза зорба тоъхна ду Мухъаммад Пайхамара – Делера салам-маршалла хуьлда цунна – бийцинчу Іаьрбийн маттахъ, иза вайна юккъехъ вехаш волуш санна, дуккха а меттанашка гоч а дина ду. Сийлахъ-долу Къуръан а, Пайхамаран – Делера салам-маршалла хуьлда цунна – суннат а Исламан хьукманийн а, шарІан а цхьаъ бен доцу хьоста ду.

## **6- Элчано Мухъаммада -Делера салам-маршалла хуьлда цунна- деъна долу ШарІат**

Элчано Мухъаммада – Делера салам-маршалла хуьлда цунна – деана долу ШарІ – иза Исламан шарІ ду. Иза Делан шарілатийн а, элчаналлин а тїаьххьарниг ду. Иза шен бух тїехъ хьалха хиллачу пайхамарийн шарілаташца тера ду, церан кепаш тайп-тайпана елахъ а.

Иза кхачамаллин шарілат ду, иза массо а заманна а, меттигна а догїуш ду. Цуьнгахъ адамийн динан а, дуьненан а тодалар ду. Цо чулоцу Іаламийн Делана лайшна тїедобжна долу массо а Іибадат, ламаз а, закат а санна. Иштта цо адамашна билгалдоху финансийн а, економикин а, социальни а, политикин а, тїеман а, екологин а юкъаметтигашкахъ мегаш дерг а,

цамегаш дерг а, иштта адамийн дахарна а, эхартана а оышуш долу кхин дерг а.

Хлокху Шарло лардо нехан динаш а, церан цийш а, сий-ларам а, бахам а, хьекъалш а, тлаъхьенаш а. Цо шен чохъ массо а дика гиллакх а, дикалла а латтадо, иштта массо а вон гиллакхах а, вонах а ларво. Цо кхойкху адаман сий-лараме а, юккърчу некъе а, нийсоне а, цена даггара хиларе а, цаноне а, болх тлехдика बारे а, безаме а, нахана дикане лааре а, ций ланор сацоре а, Даймохк кхерамзаллехъ хиларе а, иштта нах бакъо йоцуш кхеро а, дог-этло а ца магоре а. Мухъаммад Пайхамар – Делера салам-маршалла хуьлда цунна – массо а кепара а, куьцера а долчу зуламна а, талхорна а дуьхьал тлом беш вара, иштта тиларшна а, ша ваьлла лаш хиларна а, дуьне дитарна а (рахлбаниййат) дуьхьал а вара.

Элчано Мухъаммада (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) билгалдаьккхина, Аллахла адам – боьрша стаг а, зуда а – сийлахъ дина хилар, цунна цуьнан ерриг бакъонаш кепатоьхна хилар, иза шен дерриг харжамашна а, гуллакхашна а, леларна а жопалле витина хилар, цунна тле а дуьллуш ша-шенна я кхечарна зен долу муьлххачу а гуллакхан жопалла. Цо боьрша стаг а, зуда а иманехъ а, жопаллехъ а, бекхамехъ а, ял хиларехъ а цхъатерра бина. Хлокху шарилатехъ зудчунна –

нана а, хIусамнана а, йоI а, йиша а йолчунна – къаьсттина терго ю.

Мухъаммад Пайхамара (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) деанчу ШарIо хъекъал лардар а, и дохош долу хIума, масала, чагIар малар, хъарам дар а тIедожийна. Ислам-дино дин хъекъална некъ серлабоккху нур лору, адам шен Делана кхетамца а, хаарца а Ибадат дан дезаш хиларна. Исламан шарIо хъекъалан дарж айбина, иза жоьпаллин бух бина, иза харцонан а, жIарашна я деланашна гIуллакх даран а гIоранах паргIатдаьккхина.

Исламан шарIато нийса долу Илма сийлахь лору, иштта лаамех цIенчу Илманан талламашка а, шега а, Iаламе а хъежаре а, ойла яре а кхойкху. Ткъа Илманан нийса долу жамIаш Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) далийначунна дуьхьал ца догIу.

ШарIахь цхъана а тайпанчу адамашна кхечу тайпанчу адамашна хьалха къастам бац, цу чохь цхъана а къомана кхечу къомал гIоле хилар дац, хIетте а, цуьнан хьукманашна хьалха массо а цхъатерра ву. ХIунда аьлча, адамаш шайн бух-орамехь цхъатерра ду. Цхъана а тайпанан кхечу тайпанал гIоле хилар дац, цхъана а къоман кхечу къомал гIоле хилар дац, Делах кхерарца бен. Мухъаммад Пайхамара – Делера салам-маршалла хуьлда цунна – хайитина, хIора а бер фитIрат тIехь дуьнен чу долуш ду аьлла. Адамех

цхъа а кѣинош долуш я кхечун кѣа верасаллехъ долуш дуьнен чу ца волу.

Исламан шаріатехъ Дала тоба дар хІоттийна, иза ду: стаг шен Деле верзар а, кѣа дитар а. Исламо дІадоху шел хъалха хилла долу кѣинош, тобано а дІадоху шел хъалха хилла долу кѣинош. Цундела стага шен кѣинош адамашна хъалха дІадийца оьшуш дац. Исламехъ стагана а, Делана а юккѣехъ йолу зІе нийса ю, цундела хъуна а, Делана а юккѣехъ юкѣарлонча хила цхъа а ца оьшу. Исламо ца магадо адамех деланаш бар я уьш АллахІан накѣостий бар Цуьнан Делаллехъ я Іибадатехъ.

Мухъаммад Пайхамара (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) деана долу шаріато цул хъалха хилла долу массо а шаріат дІадоккхуш ду. ХІунда аьлча, Мухъаммада (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) АллахІера деана долу Исламан шаріат – иза Кѣематде кхаччалц хир долу тІаьххъара шаріат ду, иза массо а Іаламна ду. Цундела цо дІадаьхна шел хъалха хилларг, хъалха хиллачу шаріаташа вовшаш дІадаьхна ма-хиллара. Сийлахъ-Веза волу АллахІа Исламан шаріат доцург кхин шаріат кѣобалдеш дац, иштта Цо кѣобалдеш дац Мухъаммад Пайхамара (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) деана долу Ислам доцург кхин дин. Нагахъ цхъаммо Ислам дин доцург кхин дин леладахъ, цуьнгара иза

къобалдийр дац. Ткъа хӀокху шарилатан хьукмийн кӀоргера хаарш довза луучо, уьш Исламах лаьцна дуьйцучу тешамечу жайнашкахь лохийла.

Исламан шарилатан Іалашо ю, – иштта массо а Делан элчаналлин Іалашо ма-ярра, – бакъ дино адам лакха а даккхар, цунах Іаламийн Дела волчу АллахІан цІена лай а веш, иза адаман а, хІуманан а, тиларийн а лайналлех паргіат а воккхуш.

Баккъалла а, Исламан шарилат муьлххачу а заманна а, меттигна а мегаш ду, цуьнгахь адаман нийсачу пайдех дуьхьалдолуш хІума дац, хІунда аьлча иза адамашна оьшург хуучу АллахІера доссийна ду. Ткъа адамашна оьшу ша-шенчохь нийса долу, вовшийн дуьхь-дуьхьал ца догІу, адамаллина пайдехь долу, адамо хІоттийна доцу, амма АллахІера доссийна долу, адамаш дикаллин а, нийсонан а новкъа нисдеш долу шарилат. Нагахь цара цуьнга кхел йайтахь, церан гІуллакхаш нислур ду, уьш вовшийн зуламах а ларлур бу.

## **7- Цуьнан мостагІаша цуьнан пайденна тешалла дар.**

Цхьа шеко йоцуш, хІора пайхамаран хилла шен мостагІий, цуьнца мостагІалла лелош а, цуьнан кхайкхаман некъана дуьхьалхІуьттущ а, нах цунах тешарах юхатухуш а. АллахІан

Элчанан Мухьаммадан а - Делера салам-маршалла хуьлда цунна - хилла дуккха а мостаг'ий, иза дийна волуш а, иза кхелхинчул т'аьхьа а. Аллах'а царан массарна а т'ехь толам баьккхийтина цуьнга. Бакъдолуш, царах дукхах болчара - ширачу заманахь а, керлачу заманахь а - т'аьхь-т'аьхьа тоьшаллаш дина, иза пайхамар хиларх а, цул хьалха хиллачу пайхамарша - Делера салам-маршалла хуьлда царна - далийнарг саннарг далош веана хиларх а, иза бакъонца вуйла царна хууш хиларх а. Амма царах дукхах болчарна иман дилла новкъарло йина дуккха а бахьанаша, масала: куьйгалла дезаро, я юкъараллех кхераро, я шайн даржашца доьзна долу бахам байаро.

Ткъа хастам бу Аллах'ана - Іаламийн Деланна.

## الفهرس

|                                                                                                      |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Исламан Элча Мухъаммад, АллахІера салам-маршалла хуълда цунна .....                                  | 2  |
| Исламан Элча Мухъаммад, АллахІера салам-маршалла хуълда цунна .....                                  | 2  |
| Аль-Хъарам маъждиган а, Пайхамаран (ﷺ) маъждиган а динан гІуллакхийн урхаллан Іилманан комитет ..... | 2  |
| 1- Цуънан цІе а, тайпа а, иза вина а, кхиъна а волу меттиг. ....                                     | 2  |
| 2- Беркатечу Сийлахъ йолчу зудица долу беркате захало .....                                          | 4  |
| 3- Вахъйу доладалар .....                                                                            | 4  |
| 4- Цуънан элчаналла .....                                                                            | 13 |
| 5- Цуънан пайхамараллин Іаламаташ а, билгалонаш а, далилаш а.....                                    | 16 |
| 6- Элчано Мухъаммада -Делера салам-маршалла хуълда цунна- деъна долу ШарІиат .....                   | 20 |
| 7- Цуънан мостагІаша цуънан пайденна тешалла дар. ...                                                | 24 |